

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, kedd 1912. május 21.

112. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház 1 em.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

A magyar színház ügye.

Jelentést tettünk már a múlt héten a Fenice színház részvénytársaságnak megalakulásáról, s rámutattunk a fiumei magyarságra néve megszégyenítő és lesújtó módokra, melyek között ez az alakulás végbement. Egy olasz és horvát spekulánsokból álló társaság vette rá ismét kezét egy területre, melyet a magyar kormány már régen ki kellett volna aknáznia a fiumei magyar kultúra öregbítésére s a hódítva előtörtető magyarság újabb symbolumának felépítésére.

Különböző nemzetiségű kufárokat látunk majd forgolódni a hajlékban, a második fiumei közsínházban, melyről minden magyar szentül azt merete volna hinni, hogy a miénk lesz, magyar lesz; nemzetiségi kalmárok spekulációs cikkévé vált a fiumei színészet ügye és azok fejős tehenévé aljasul le a fiumei magyar kultúra abban a percben, mikor az állam az újonnan alakult részvénytársaságnak kért évi szubvenciót hosszabb időre megadja.

A magyarság a részvénytársaságoktól történetesen természetesen nem változtatna. Hogy Celligoi ur kikkel látta jónak a szövetkezést, hogy a horvát Dubokovic, kinek neve mögött egész horvát érdeksóport lappang, jobban tetszik Celligoi urnak, mint a magyarság, ez teljesen az ő dolga. Azt hisszük Celligoi ur a magyar koronát mindig csak azon a szűk papirlapocskán szerette látni, melynek

„A Tengerpart“ tárcája.

A szökés.

— Germanie, ezt nem szabad megtenned. Nem követhetsz el ekkora ostobaságot.
Megszökni! . . . De hisz ez oly elcsépelet, divatját mult dolog.

A kis szalónban, ahol a két asszony beszélgetett, lázasan, idegesen vibrált a hangjuk. Germaine izgatottan rázta szép szöke fejét, finom arcvonásait, ragyogó szeméit az elhatározás tüze hevítette. Utiruhájában boszusan járt fel-alá, barátja ellenmondása szemmel láthatólag idegesítette. Alice Parmain szembeült vele és határozottan, szinte parancsolólag nézett rá.

Nem! Germaine-nek nem szabad megszöknie egy csinos bábbal, egy szentimentális-kodó nőhódítóval, Marcel Revier-rel.

Alice egy utolsó erőfeszítést tett.

— Hallgass ide, Germaine, — szölt — azt mondtad, hogy mindent előkészítetted már és egy óra múlva utazol. Nem bánom, de szentelj nekem tíz percet . . . Hallgass meg egy esetet, az én esetemet . . . Aztán mehatsz.

— Oh de ellenkező vagy . . . Meséld el a te történetedet, bár megjósolhatom, hogy nem fogja megváltoztatni elhatározásomat!

— Lehei! . . . Nos, Germaine, egyszer én is megakartam szökni és épp olyan gyerekes naivsággal ragaszkodtam ehhez az illúzióhoz, mint te . . . Igen én is azt hittem, hogy igaz szerelemmel szeretek egy embert.

bankó a neve. De abba aztán már igenis van beleszólása a fiumei magyarságnak is, hogy az állam milyen magatartást tanúsít ezzel a tisztán üzleti vállalattal szemben, mely a megalakulás mikéntjével is világosan bebizonyította, hogy a magyarságot, melynek pénzéből élni akar, semmibe se veszi. Jámor birkának nézi, melynek gyapját kedveszerint nyírhatja.

Annál is inkább tiltakoznia kell a magyarságnak az állami szubvenció megadása ellen, mert egy fontos kulturális akciónak a sorsáról, annak esetleg teljes fennakadásáról, megbénulásáról van szó. Az állami szubvenció megadása egyértelmű volna a magyar színház ügyének teljes elejtésével, amiért pedig annyi éven keresztül oly dicséretes kitartással dolgozott a helybeli kormányzóság épügy, mint a fiumei magyar társadalom; csödjét jelentené nemcsak sok derék magyar ember fáradságának és reménykedésének, de egyúttal a magyar kormány iniciáló képességének is itt a tengerparton, hol nem az történik, mi a magyar nemzeti politika tervébe belevág, mit az állam és a fiumei magyarság érdeke megkíván, hanem az, amit egy rideg nyereszkedési vágyból összeverődött nemzetközi kompánia kigondol.

S tiltakoznia kell a magyarságnak a pusztá méltányosság nevében is, mert vérlázítóan csunya dolog az, hogy a magyarságtól már régen kolportált azt az agitációs eszmét, hogy egy második közsínház építése mily hiánytöltő és nyereséges vállalat Fiumében,

Épp úgy, mint te. Tudod, hogy Georges, a férjem, nem rossz ember és házasságunk ideje alatt mindig Páris legboldogabb asszonyának hittem magam. Egy szép napon aztán feltűnt életem egén Xavier — nevezük — így — és elhitette velem, hogy én vagyok a legszerencsétlenebb teremtés e földön és csak ő tudna boldoggá tenni. Igen, megértette velem, hogy boldogtalan vagyok és ezért a dicső felfedezésért hálából beleszerettem. A szerelem tisztán üzleti kérdés. Prospektusokkal, bluffel, reklámmal az élelmes kereskedő bárkit becsábíthat a boltjába. A szerelem épp ily eszközökkel, épp ily reklámmal gyújtja fel bennünk a lángolást.

— No, ez finom kis hasonlat! . . .

— Nagyon találó! Férjem akkortájt egy művésznőnek hódolt. Nem tudom meddig jutott el hódolatával. Lucienne Lillois-vel — így hívták a riválisomat — éppenséggel nem törődtem. De mikor Xavier ostromolni kezdett, féltékeny lettem férjemre. Ez nagyon természetes is. „Én ellenállok Xaviernek — gondoltam magamban — akit szeretek és férjem nem igen gyakorolja Szent Antal erényeit!“ A féltékenység, édesem voltaképpen abban áll, hogy irigyelünk mástól valamit, amit mi magunk szeretnénk elkövetni. Aztán férjem befolyására a Vaudeville-színházhoz szerződtek Lucienne Lillois-t. Ekkor elhatároztam, hogy megszököm Xavier-rel. Másnap Lucienne Lillois abban a ruhában lépett fel, amelyet én választottam ki és én akartam elsőként hordani . . . Ekkor már csordultig volt a pohár, elvesztettem türelmemet és így szóltam

egy fölénk egészen idegen társaság igyekszik a maga céljaira értékesíteni.

A magyarság nem nyugodhatnék bele a hosszabb időre szóló állami lekötöttségbe már csak azért sem, mert a második közsínház elkészültével sem szeretné elintézetnek tekinteni a magyar színház ügyét, szabadnak óhajtana látni az állam kezét arra az épenséggel ki nem zárt eshetőségre, hogy a két meglévő színház mellett egy harmadik — magyar kézben levő színház is emeltetnének. Merészek látszik talán ez a gondolat, de megvalósulása nem fog lehetetlennek tűnni, ha tekintjük a fiumei magyarság számának rohamos szaporodását, ha figyelembe vesszük azt, hogy a magyar színi évad kiterjesztésére is már a legközelebb, jövőben számítani lehet s ha számolnak azzal is, hogy sokkal jelentéktelenebb nemzetiségi városok magyarsága százezreket kapott az államtól színház és kulturapalota céljaira

Nem akarunk tervek kombinálásába becsátkozni, de mint egy talán figyelembe vehető eshetőséget felvetjük pl. azt, hogy az állam tisztán drámai előadások céljából egy intimebb jellegű színházat kívánna építeni, mely egyúttal felolvasások, mulatságok stb. megtartására is alkalmas volna, míg a nagyobb s vegyes nyelvű tömegeket vonzó operett-előadások céljaira akár a Celligoi-féle színházat bérelné néhány hétre. Nem volna-e kár hosszú időre szóló lekötöttséggel akár ezen, akár

Xavierhoz: „Szökünk! . . . Szökünk minél előbb!“ Gondolj csak utána a te örült elhatározásodat nem ilyen motívum hozta-e létre. Bizonyos vagyok benne, hogy ilyesmi indított erre a végzetes lépésre . . . Tehát elhatároztuk, hogy megszökünk. Férjemnek azt mondtam, hogy két napot falun töltök, az anyámnál. Xaviernek oda kellett volna jönnie egy autóval és aztán rombadólt volna minden . . . Nem mertem belépni a nagy cselekedetek raktárába, zugsboltokban bevásároltam. A falu akkor csupa ragyogás, mámor volt. Xavier megérkezett; anyám meghívta, hogy töltse velünk a napot, tavasz volt, virágok, pázsitok, rügyező fák közt sétáltunk. Xavier tökéletesen meghódított . . . Rövid leszek: Két órával a döntő pillanat előtt, eljött Xavier az autóval . . . Magam sem tudom miért, erre az utazásra nagyon elegánsan öltözködtem ki . . . A ruhám csodaszép volt és csöppet sem hasonlított Lucienne Lillois-éhez. Világossárga, rózsákkal himezett bársonybetéttel, kék dísszel. Törökös ind-perzsi ruha. Xavier szürkés sportruhában volt, — mindig nagyon jól öltözködött.

— Csak nem ebben a ruhában akar utazni? — volt az első szava.

Igen, kedvesem, ahelyett, hogy áradozó szerelemmel köszönte volna meg vakmerő önfeláldozásomat, a ruhámat kritizálta. S milyen nyugodtan, hidegvérrel beszélt nekem utiterveiről, a kilométerekről, óránkénti sebességekről . . . Megfigyeltem, mintha először találkoztam volna vele. Gondolkodtam . . .

Xavier meghitt barátja volt férjemnek, aminthogy Marcel is meghitt barátja a tiéd-

más még jobb lehetőségnek utját végleg elreteszeli?

A Celligoi-féle vállalat nem érdemel több figyelmet az államtól, mint a mennyit a vállalat az állam, illetőleg a magyarság iránt tanúsított. Ha Celligoiék a társaság vezetőségének megalakulásakor nem biztosítottak elhatározó befolyást a magyarságnak, akkor hagyják ki a számadásból a magyar állami szubvenciót is. Ne számítsanak arra, hogy a magyar állam fogja azoknak a horvátoknak a pénzét biztosítani, kik itt Fiumében a magyar kultúrát próbálják immáron spekulációjuk tárgyává tenni. Ilyesmire sem a központi, sem a hazafias érzésű helyi kormány nem kapható. Celligoiék éljenek meg, amint tudnak s örüljenek, ha a magyar kormány addig, míg szükség van színházukra, évről-évre kibéri azt: a magyarság pedig dolgozzék tovább s haladjon rendületlenül kitűzött célja felé, ami nem lehet más, mint a magyar muzsa tisztas hajlékának saját erőnkől való felépítése.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A Nákó-könyvtár az állami tisztviselők egyesülete tagjai részére minden pénteken este 6-tól 7-ig áll rendelkezésre a Cambieri-téri állami elemi fiúiskolában.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 7 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A tersattói Frangepán-vá naponta megtekinthető egy korona beléptidj ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg diszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidj nincs.

— Az „Adriatica“ cognacgyár susáki gyártelepe minden előzetes engedély nélkül megtekinthető reggel 9 órától este 6-ig.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizshántológyár, a papírgyár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

nek. Ez revelációképp hatott rám. Xavier így szólt: „Ez esztelenység, kedvesem!“ Pontosan úgy mondta, mint a férjem. Észrevettem, hogy mindig és mindent úgy tesz, mint a férjem. Szólások... gesztusok... mozdulatok jutottak eszembe. Istenem! Hogy hasonlítottak egymáshoz. Ellentmondtam neki. Eleinte kedvesen, később energikusan, aztán kisse fenyegetve próbált meggyőzni. Epp úgy, mint a férjem. A testtartása, alakja, modora, stílusa, minden hasonlított az uramhoz. Oh, a férfiak olyan egyformák! Annyira utánozzák egymást...

A férjem áltregejével akartam megszökni. Miután erre ráeszméltem, rövidesen befejeztük kisdod vitánkat. „Alice, maga nem okos“, — mondta Xavier. Oh, mennire okos voltam már ekkor.

— Hisz ez az ember — gondoltam magamban — mindennap az uramat juttatná eszembe, kit elhagyok, a társadalmi állásomat, melyet elvesztek.

Georges-ról beszéltem neki. Kinevetett s a Lucien Lillois-val való kalandját mondta el. Azt hitte, nem tudom. S ekkor hirtelen még egy dolog világosodott meg előttem... Lucien Lillois hasonlít hozzám! Lehet, hogy Georges megcsal velem, de csak azért, mert hasonlít hozzám. Georges nem vette észre, hogy hasonlítunk. A férfiak, nők, édesem, csak egy ideált tudnak szeretni, elkalandozásaik csak tévelygések... Xavier nem volt új ember, nem a nagyszerű ismeretlen, csak férjem kópiája... Valamit ő is észrevehett, mert, hogy férjemet lealacsonyítsa, elmondta azt is,

— A kormányzó titkos tanácsosi esküje. Gróf Wickenburg István v. b. t. t., kormányzó ma délelőtt 10 órakor tette le a király kezébe a valóságos belső titkos tanácsosi esküt, a Hofburg szertartás termében. Az eskütétel után a király a kormányzót külön kihallgatáson fogadta. Ugyanekkor tette le a titkos tanácsosi esküt Rohonyi Gyula dr., volt igazságügyi államtitkár, a most kinevezett bosznia-hercegovinai tartományfőnök helyettes is.

— Sanfranciscói küldöttség Fiumében. A Panama-csatorna megnyitása alkalmából San-Franciscoban 1915. évben nemzetközi kiállítás fognak rendezni. A kiállítás vezetőségének tagjai élükön John Hays Hammond volt nagykövettel, aki nemrégiben György angol király koronázása alkalmával Londonban az Északamerikai Egyesült-Államokat képviselte, holnap kedden reggel 9 órakor a budapesti gyorsvonattal Fiuméba érkeznek. Velük jön dr. Hollán Sándor miniszteri tanácsos, Máv. igazgató, a kereskedelmi miniszterium elnöki ügyosztályának vezetője. Az állomásnál a küldöttséget ünnepélyesen fogadják s a küldöttség tagjai automobilon fognak a városba jönni. D. e. 11-kor fogadja a küldöttséget Kankovszky Ferenc miniszteri tanácsos a kormányzó helyettese. Délben az Európa szálló éttermében lunch lesz, amelyet azonban természetesen nem Fiume város rendez. A város vezetősége most is kivonja magát az a'ól a legelemibb kötelessége alól, hogy Amerika küldöiteit egy bankettel megtisztelje. Az Egyesült-Államok előkelőségeiből alakult sanfranciscói küldöttséget Bécsben a király kihallgatáson fogadta, tiszteletükre Budapest székesfőváros és a kormány diszlakomákat rendezett, csak Fiume városa nem akar tudomást venni az ilyen reprezentációs kötelességekről. A küldöttség tagjai egyébként Fiume nevezetességeinek megtekintése után holnap délután 3 órakor az Ungaro-Croata különhajójával, a „Hegedűs Sándor“-ral továbbutaznak Velencébe. A küldöttséget Fiumében Leard János miniszteri titkár fogja kalauzolni.

— Az állandó bizottság ülése. A városi állandó bizottság holnap, kedden délben ülést tart. Az ülés napirendjén kisebb ügyek szerepelnek.

— Az iskolaszék ülése. A városi iskola-tanács holnap kedden este ülést tart a város-háza kistermében.

hogy neki is volt már viszonya Lucien Lillois-val. Látod, mennyire hasonlított Georges-hoz! Ez volt a végső csapás. „Isten önnel... Soha!“ — mondtam. Ő dühöngött, rettentően dühöngött, mint Georges, s én még inkább éreztem, mennyire neveltség. Végre elment s nem az öröm, de a megszabadulás szenzációját éreztem. Meg voltam mentve. Megértettél, Germaine?

— S aztán sohasem csaltad meg Georges?

— Sohasem próbáltam megszökni tőle, — válaszolt kitérőleg Alice. — Csináld végig az én kísérletemet Marcellel s meglátod, igazam van.

A telefon recsegett.

Germaine lekasztotta a hallgató-kagylót. — Mondd neki — suttopta Alice — hogy nem mehatsz. Mondj valami ostoba kifogást. Például... hogy migréned van.

— Migrénem van — suttopta lágyan Germaine.

A telefon könyörgött, sirt fenyegetett. Germaine-t a szemrehányások záporával árasztotta el, goromba lett, heves, dühös, megalázkodó. Végre Germaine visszaakasztotta a kagylót s könyves szemekkel így szólt.

— Nem, nem utazom el vele... Nem szököm meg. Oh, a férfiak oly egyformák!...

— Sajnos, úgy van — válaszolta Alice. — Miért cseréljessük hát őket? Szegény kicsikém, az igazi szerelem olyan ritka. S olyan más... annyira más, mint amivel minket szédítenek el... C. B.

— A Fiumei Gyorsírókör vizsgálói. Vasárnap délelőtt tartotta meg a Fiumei Gyorsírókör gyorsírási tanfolyamainak záróvizsgáit. A vizsgálaton nagyszámú közönség vett részt. Ott voltak: Kankovszky Ferenc min. tan. a kör diszelnöke, Kritza István felső keresk. iskolai igazgató, Kallós Zsigmond dr. tanár és mások. A vizsgák kitűnő eredménnyel végződtek, amely élénk bizonyítéka annak, hogy a kör az idén is fáradhatatlan és hasznos munkát végzett. A növendékek magyar, olasz és német gyorsírásból vizsgáztak a következő eredménnyel: Kankovszky Ferenc min. tan. adományát 1 drb. 10 koronás aranyat, mint az olasz tanfolyam legjobb növendéke Noferi Mercedes kapta. Dénes Adolf elnök 1 drb. 10 koronás arany adományát Balla József nyerte, aki a körnek egyik legjobb vita gyorsírója. A magyar levelező gyorsírásból I. Kovács Károly, II. Neumann Miksa; olasz gyorsírásból I. Rusich János, II. Szontagh Erzsébet; a német gyorsírásból pedig I. Mattesdorf Brunó, II. Horváth Ludovika és III. Sroif Olga let. Díjat nyertek a következők: Malle Renato, Menczer Jenő, Frankl Erzsike, Kauffmann N. és Mary Jozsef. A vizsga végén Kankovszky Ferenc min. tanácsos szép szavakkal további szorgalomra buzdította a növendékeket és köszönetet mondott az előadó edelényi Szabó Lajos és Kovács Tódor fáradozásaiért. A művészi kiállítású okleveleket a legközelebb tartandó rendkívüli közgyűlésen fogják kiosztani.

— Az ipartestület ujjáélesztése. A rendőrség, mint elsőfoku iparhatóság vasárnap, e hó 26-á a ismét összehívja az ipartestület alakuló közgyűlését. A közgyűlés délután három órakor kezdődik a via Edmundo de Amicisen levő tűzoltó laktanya helyiségében. Az első összehívás alkalmával tudvalevőleg senki sem jelent meg.

— A tengerbe esett hajóutas. A ma reggel Zarából ideérkezett „Maros“ gőzös parancsnoka bejelentette a révhivatalnak, hogy ma hajnalban Fiumétől két mértföldnyire Medics Simon utas a tengerbe esett. A hajót megállították és a csónakot eresztették a vízre. A vízbeesett utast kimentették s amikor a gőzös Fiuméba jött, bevitték a kórházba. Medicsnek komoly baja nem történt.

— Fogaskerekű vasut a Monte Maggiorera. A lovranai községtanács elhatározta, hogy Lovranából a Monte Maggiorera tervezett fogaskerekű vasut költségeit fedezi. A község és a fürdőbizottság már korábbi üléseiken elvállalták a beruházandó 750.000 koronás tőke kamattörlesztéseit.

— A Dardanellák és a tengerhajózás. Ma érkezett meg Fiuméba az Osztrák-Lloyd „Gastein“ gőzöse, amely Dadeagatsch és Tenedos török kikötőkből nagy mennyiségű árut hozott. A hajó kapitánya A Tengerpart munkatársa előtt elmondotta, hogy a gőzös május 5-én ért a Dardanellák elé. Tizenöt mértföldnyire a Dardanellák bejáratától mintegy 120 hajó állt s mind várták a szorosba való bebocsátást. A „Gastein“ miután nem volt remény arra, hogy Konstantinápolyba jusson a hajóra szánt áruk felvételére, Dedeagatschba s onnan Tenedosba ment, ahonnan megrakodva tért vissza.

— A «Pozsony» titokzatos utasa. Több ízben jelentettük már, hogy az Ungaro-Croata hajóstársaság Triesztből érkezett „Pozsony“ nevű hajóján az egyik utas eltűnt a hajóról. A podgyászát a trieszti révhivatalban helyezték el. Az eltűnt utas, mint most Mágocsról írják, minden jel szerint nem volt más, mint Bach Antal, az öreg mágocsi postamester, ki 2 évvel ezelőtt hagyta itt a postamesteri hivatalt, utána fiát nevezték ki postamesternek. Az öreg postamester, aki csaknem 40 évi becsületben eltöltött postai szolgálata alatt mindössze tizen kétszer hagyta el a község határát, most megszálta a vándorlási láz; szerte bolyongott az országban egyik fiától, rokonától a másikhoz, de sehol nem volt maradása. Egész életében

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, május 20. *Beöthy* Pál elnök délelőtti 11 órakor nyitotta meg a képviselőház ülését.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök bejelentette, hogy *Justh* Gyula, *Egry* Béla és *Kun* Béla engedélyt kértek, hogy a napirend előtt a politikai helyzethez hozzászólhassanak.

Elnök kérde a Házat, hogy az engedélyt a napirend előtti felszólaláshoz megadja-e?

A Ház többsége az engedélyt nem adja meg.

Lovászy Márton sürgős interpellációra kért engedélyt a zentai választás ügyében.

Elnök kérde a Házat, megadja-e az engedélyt *Lovászy* sürgős interpellációjához.

A Ház nem adta meg az engedélyt.

Husz képviselő ezután zárt ülést kért. Az elnök konstatálja, hogy az aláírók mind jelen vannak s a zárt ülést elrendeli.

A zárt ülésen már *Jankovich* Béla elnökölt. A munkapárt a folyosókra vonult s miután a Ház tanácskozásképtelen volt, az elnök az ülést felfüggesztette. A délelőtti folyamán ez többször megismétlődött.

A politikai helyzet.

BUDAPEST, máj. 20. A képviselőház folyosóján ma élénk élet uralkodott. *Náway* Lajos képviselőházi elnök lemondását már befejezett ténynek tekintik. *Náway* Lajos lemondását írásban már át is adta *Beöthy* Pál elnöknek s a mai nap folyamán már nem jelent meg a Házban. Ugyátszik, hogy a miniszterelnök még nem állapodott meg abban, hogy milyen formában terjesszék a ház elé *Náway* lemondását.

Lukács László ma délelőtti a folyosón gróf *Andrássy* Gyulával, gróf *Tisza* Istvánnal és *Polónyi* Gézával tárgyalt. Gróf *Apponyi* Albert *Désy* Zoltánnal tanácskozott, aki kijelentette, hogy a Kossuth-párt egy része a legenergikusabban fog harcolni minden erőszakos kísérlet ellen.

Gróf *Andrássy* Gyula a helyzetet nagyon reménytelennek találja. Gróf *Tisza* István pedig mindenképpen erőszakot akar. Ma délelőtti *Lukács*csal folytatott beszélgetése során kijelentette, hogyha a munkapárt a napirend előtti felszólalásokat megengedi, akkor dr. *Beöthy* László kereskedelmi miniszter és *Beöthy* Pál alelnök le fognak mondani.

A beavatottak közül sokan tudni vélik, hogy *Náway* Lajos utóda gróf *Tisza* István lesz. Mások azonban *Tallián* Bélát jelölik az elnöki méltóságra. *Náway* Lajos lemondását a holnapi ülésén fogják betervezni s az elnök-választás a holnaputáni ülésen lesz.

Burg Ferdinánd visszakapja rangját.

BÉCS, máj. 20. *Burg* Ferdinánd, azelőtt *Károly-Ferdinánd* főherceg, aki nemrégiben nőül vette *Zuber* egyetemi tanár Berta leányát, tudvalevőleg elvesztette főhercegi rangját. A volt főherceg a trónörökös és neje közbenjárására a napokban vissza fogja kapni rangját, feleségét pedig a király grófi rangra emeli. *Károly-Ferdinánd*ot nemsokára valamely katonai parancsnokság élére állítják.

Megőrült főszolgabíró.

M.-VÁSÁRHELY, május 20. *Jeney* Kálmán marostordamegye egyik járási főszolgabírója hirtelen megőrült és le akarta mészárolni feleségét és gyermekeit, akiknek segélykiáltásai oda sietett *Márton* József szolgabíró is. A dühöngő embert *Márton* megsebesítette, de az befogta őt és rendőrökért küldött, akik

örizetbe vették és kényszerzubbonyt adtak rá. A rendőrorvos konstatálta a főszolgabíró hirtelen kitört elme-zavarát, mire a szerencsétlen embert automobilon a kolozsvári tudományegyetemi klinika elmegyógyászati osztályára szállították.

Az állatkert megnyitása.

BUDAPEST, május 20. Ma délben nyit meg fényes közönség jelenlétében a teljesen újjaalakított budapesti állatkert. A kormány nevében *Serényi* földmivelésügyi miniszter jelent meg, kit *Lenzl* Adolf és *Garády* Viktor, a fiúmei halbiológiai állomás vezetője kalauzoltak. A miniszter legnagyobbfokú elismerését nyilvánította a látottak felett.

Uj francia nagykövet Bécsben.

PÁRIS, május 20. *Dumaine*, akit a köz-társaság elnöke tegnap nevezett ki bécsi nagykövetté, a jövő vasárnap foglalja el új állását.

Nagy vasúti szerencsétlenség Franciaországban.

PÁRIS, máj. 20. Az északi pályaudvar közelében tegnap este rettenetes vasúti katasztrófa történt. A 434. számú vonat mozdonya nekiment az 1831 számú vonat hátsó kocsijának s hat kocsi kiemelt a vágányokból. Három kocsi teljesen összezuzódott s romjai közül vérfagyasztó jajkiáltások hangzottak el. Az életben maradt utasok azonnal hozzáláttak a halottak és sebesültek kereséséhez. Hat halottat és 46 sebesülte huztak ki a romok alól s a sebesültek közül néhányan a katasztrófa helyszínén meghaltak. A halottakat az északi pályaudvarra vitték. *Marcheimer* angol kereskedelmi utazónak egyik lábába egy acélardab furódott, de azért még a saját lábain ment el a kórházba. Elmondotta, hogy két uriasszony vele szemben ült s a katasztrófa előtt vigan csevegtek. Néhány pillanattal utóbb csont és hústömeget látott belőlük. Egy szomszédjában ülő szép, fiatal asszonyt ki akart menteni a romok alól, de az asszony feje a kezében maradt. Az egyik harmadik osztályu kocsiban ujdonsült házaspár és a násznép ült. A férj fejét a roncsok felesége szemelátára leszakították, a fiatal asszonnak pedig mindkét lábát letörték. A katasztrófa hibás váltóállítást folytán történt.

Az olaszok tengeri akciója.

RÓMA, máj. 20. *Milanó* és *Velence* közöttiben nagy erővel készülődnek az új tengeri akcióra, amelynek feje *Brandi* tábornok lesz. Az akció az aegai-tenger szigetei ellen irányul és máris egész hadtestek behajózása iránt intézkedtek. A flotta *Chios*, *Salimis*, *Argos* és *Mitilene* szigeteket fogja megszállni.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

Tisztelettel értesítjük a n. é közönséget, hogy a VIA GIUSEPPE PARINI 6. sz. alatt lévő

fodrász termet

társulásunk folytán közösen vezetjük s minden szaktudásunkat és erőnket a t. vendégek kényelmének és igényeinek ki-elégítésére fogjuk fordítani.

Tisztelettel

Záríts János és Szerblyin István
fodrászmesterek

ADELSBERG

a világhírű barlangváros legelőkelőbb szállója

Grand Hotel Adelsbergerhof.

Penzió, étterem, kávéház, autogarage. Olcsó árak.

A szálló hatalmas park közepén fekszik. - Üdülőknek igen alkalmas hely.

Kovács József

női szabó

ABBAZIA. Postaépület,

Mérték után a legolcsóbb árak mellett készit angol és francia női ruhákat.

Imperial szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnnyire. Fiume legújabb szállója. - 50 modernül berendezett szobával. - Szobák 2.40 K-tól feljebb Villany. - Lift. - Fürdők. A kávéház fényesen berendezve megnyilt. ::

Tulajdonos LINENBERGER S.

Ékszer-arany-ezüst és china-ezüst-árak

dús választéban szigorú szolid kiszolgálás mellett kaphatók

Steiner Ferencz

ékszerész cégénél.

::: Fiume, CORSO 35. :::

Első fiumei magyar uri és női

FODRÁSZTEREM

● Fiume, Adria palota. ●

Végez hajmosást, hajfestést külön női teremben. Mindenféle hajmunka olcsón teljesitetik. Lakásokba, ugy egyes meghívásokra, mint havi előfizetésekre ügyes fodrásznőt küld.

Az uri teremben jó és pontos kiszolgálás.

Telefon 11-80.

Aeroplán katasztrófa.

LONDON, május 20. A canterbury-i katonai reptéren tegnap súlyos baleset történt. Három hadnagy pilóta versenyzett a magassági és gyorsasági díjakért, amelyeket Astor hadnagy nyert meg. Társai a verseny eldölte után leszálltak, de ő még a közönség tetszészajától kísérvé tovább keringett a magasban. Végre siklórepüléssel igyekezett a földre, ahol a közönség közé reptilt és két fiatal embert agyonlőtt. A pánikban többen súlyosan megsébesültek.

Viale altengernagy kitüntetése.

RÓMA, máj. 20. A király tegnap kiadott dekretumával Viale altengernagynak hosszú katonai szolgálata elismerésül a Szent Mórícz rendet adományozta.

Helyettes fővezér Tripolisban.

RÓMA, máj. Montuoni tábornokot a király kinevezte Nasalli-Rocca tábornok, tripoliszi fővezér helyettesévé.

Hungaria Pensio Lussingrande

Elegáns, napos lakószobák; férfi- és hölgy-szalón, kert, 2 terras. Villanyvilágítás.

Teljes penzió: lakás háromszori étkezéssel napi 7.— korona.

Ragályos és tuberkulotikusok nem fogadtatnak be.

Pichelmayer Lajos tulajdonos.

Magyar borok!

Ajánlok kitűnő visontai és mátrahegyaljai fehér rizling és vörös borokat, szavatolt természetes tiszta minőségben, literjét 70 fillérért, avagy házhoz szállítva, fogyasztási adóval együtt 90 fillérért.

PAUK ÖDÖN - FIUME, Riva Szápáry 16.
Legkisebb vétel 30 liter. — Mintát ingyen.

**LOVRANA -
Pensió Lukács**

Elsőrendű családi otthon.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget arról értesíteni, hogy tavaszi és nyári újdonságaim megérkeztek.

Mértékutáni megrendelések a legdivatósabb szabás szerint készülnek. Szövetmintákat kívánatra a megrendelő lakásán is bemutatok.

Szives pártfogást kér

Kalmár János férfiszabó

**TOPICS MILAN
fogtechnikus**

— Susákról Fiuméba költözött —

Via del Porto 8. sz. II. emelet.

Buffett Bellevue

Viale Deák (a kapucinusok új házában)

Hideg és meleg ételek, bel- és külföldi, valamint saját termésű borok. Kőbányai polgári
:: sör mindig frissen. ::

Szives pártfogást kér
SZIRMAI GYŐZÖNÉ

„MIRAMARE”

Palace szálló, Cirkvenica.

Naposabb mint Abbazia. Az előkelő társaság kedvelt szállója. 70 modern, kényelemmel berendezett szoba; villanyvilágítás, lift, meleg tengervíz fürdő a házban. Teljes pensio 8 K-tól feljebb. Elsőrangú konyha. Prospektust küld az igazgatóság.

KLEMENCICS KÁROLY

Telefon 951. - FIUME - Corso 12. sz
Vasutdijszabási és szállítási iroda
(ALAPITTATOTT 1892).

Elvállal mindennemű helyi és tengeri szállításkat előnyös feltételek mellett. Fuvarelvél felülvizsgálat és díjkülömbözetek visszkérésére.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszertárak, az összes ásványvizek, toalettcikkék és szépitőszerek stb. stb.

**Magyar vendéglő
FIUME**

Riva Szápáry 6. Telefon 11-49. sz.

Elismert kitűnő magyar konyha. Tisztán kezelt fajborok. Állandóan frissen csapolt kőbányai sör.

Minden magyar itt találkozik!

BUCCARI egyetlen modern szállója**„Jadran” szálló**

Kitűnő étterem s kávéházzal. - Magyar ** konyha. - Legjobban ajánlható. **

Tulajd. Homolka Károly.

**Lederer penzio Abbazia.
Habsburg villa és Park szálló**

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

A legajánlatosabb fiumei szállók:**„Deák” szálló**

a Deák-korzón és dependance-a a

Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és válódi

Pilzeni ösforrás

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume.**Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.**

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattarói csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellekével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája

Cirkvenica Klotild főhercegnő

szálló 1 percnnyire a kikötőtől. Szobák 2.-- koronától feljebb. !! Az étteremben olcsó árak. !!

NOVI Cirkvenica mellett, az Adria legszebb üdülőhelye. ==**„SAN MARINO SZÁLLÓ”**

közvetlenül a tengerparton. Teljesen új, modernül berendezett szobák. Saját hideg és meleg tengeri fürdők. Telefon, távirda
:: a házban. Pompás étkezés. ::

CIRKVENICA**Bellevue szálló es penzio**

A legszebb fekvésben, a moloval szemben. Gyönyörű terras. * Kitűnő konyha.
:: Csupa tengerre nyíló szoba. ::

Két használt íróasztal, hármas vagy négyes Wertheim pénzszekrény, könyvelési állópult, irodaszekrény, másolópréss stb. használt állapotban megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Lido-Venezia

MAISON VENIER

a „Hungária“ szálló mögött.
Szép tiszta butorozott szobák jutányos áron. 1 pernyire a hajóállomástól és a nagy fürdőintézetétől.
Villanyos világítás.

Uzletáthelyezés.

Ertesítem a n. é. közönséget, hogy zongoratermemet Via Porto 5-ről áthelyeztem Corso 14. szám alá.

Figlio di G. Potosnjak

Zongorák a legelső gyárakból. Mérsékelt árak. Eladás készpénzfizetés és részletre is. Kőcsönzongorák, zongoracsere és javítás.

LUSSINPICCOLO

HOTEL LIBURNIA

közvetlen a kikötőnél. - Elegánsan berendezett, tengerre nyíló szobák. Olcsó penzió. Egész éven át nyitva. Café-restaurant a házban saját kezelésben.

Ritüntetett angol női- és férfi szabó.

Legdivatosabb ruhákat gyorsan és kitűnően végzi. Javítás valamint ruhavasalás elfogadtatik.

Guczul András, Abbazia.

Ára 30 Kor.

Nincsen Önnek rendes háztartása, ha ECLIPSE dagasztógépe nincsen

3 perc alatt lehet vele bármilyen tésztát tökéletesen átdagasztani.

Minden vas- és edényüzletben kapható.

Bővebb felvilágosítást ad: The Eclipse Selling Company képviselője, Eckel Egon, Fiume Via del Fosso 9. szám

Kávész és Tejmérés

Fiume, a Kapucinus templom épületében. - Friss tej és tejtermékek kivánatra házhoz is szállítanak.

Kávé. Csokoládé. Tea.
Magyar, német és olasz lapok.

Olcsó árak!

Számos pártfogást kér

Ljubich Jozefin tulajdonosa

STRICEVIC PÁL

ÉTTERME LUSSINGRANDE.

NARODNI DOM

Villásreggeli, ebéd, vacsora. Nagyon olcsó árak, frissen csapolt sör.

KORONA VENDEGLŐ

A „De la Ville“ szálloda épületében. Leghízelebbi étterem a pályaudvarnál. Modern kényelemmel berendezett étterem. - Kitűnő ételek és italok. Figyelmes kiszolgálás. - Olcsó árak.

Tulajdonos:

RADOLOVICH EDE G.

Ha egészségét félti

„ADRIA“

savanyu vizet igyék,

mely igen olcsó és kristálytiszta. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénssavval telítve fertőző betegségek, étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatású.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

Cantridai fürdő és vendéglő

Hideg tengeri és napfürdők, 250 kabinnal. Nagy árnyas kert terrasszal. Kitűnő Konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiuméből a fürdőig. Vasár. és ünnepnapokon délután katonazene.

Fürdőjegyek fehéreneművel 40 fillér.

Olcsó fürdőbérletjegyek.

CRNKOVIC

Strand, szálloda, étterem, kávéház és villa, Cirkvenica

Kitűnő hírű polgári ház. - A magyarok találkozó helye. - Kitűnő konyha és pince.

Többszörösen kifűntetve. Egész éven át nyitva.

Restaurant Pilsen

VELENCE.

Elsőrangú étterem kerthelyiséggel a Szent Márk-tér közvetlen közelében. Német és francia konyha. Német étlapok. Valódi pilseni és müncheni sör.

A „Commercio“ kávéház

Piazza del Commercio 4

fényesen berendezve.

Kitűnő kávéházi italok.

Ejjel nyitva.

Számos látogatást kér Marcetta Spirid. kávész

„ADRIA“ szálló és étterem

Via Adamich 5. szám.

Telefonszám 482.

Kitűnő konyha. - Kőbányai polgári sör. - Elegáns vendégszobák, tengeri kilátással. - Jól elkészített tengeri halak.

Tulajdonos Tranquillo de Negri.

Lovrana legolcsóbb és legjobb étterme

„a szép karintiai nőhöz“ („Zur schönen Kärntnerin“)

Magyarok találkozó helye.

Pünkösöd előtt megnyílik

RICHTER FERENC

elsőrangú kész uri cipő és gyermek áruháza

Fiume, Corso 37. szám.

Többszörösen kifűntelve.

Egy keveset használt (300 koronás) zongorahangú hangverseny

CIMBALOM

teljes felszereléssel nagyon olcsón eladó. Bővebbet Wágner a Hangszer-Királynál, Budapest, József-körút 15. (Gyorsjavítóműhely.) Hangszerekről fényképes árjegyzék ingyen. Ne vásároljunk részletre.